

終助詞「よ」の研究 － 聞き手認知の視点から －

Vichayada Kao-Ian

本稿の目的は、終助詞「よ」の用法と機能を考察することである。方法はアンケート調査によった。内容は、日本人のインフォーマントに「よ」を含む日本語の会話文を読んでもらい、もし聞き手ならどのように感じるかということと、タイ人と日本人による「よ」の機能認知の対照である。結果は、「よ」は基本的に聞き手が認識していない事を伝える時に使用されることが明らかになった。また、終助詞「よ」は、文脈によってポジティブな態度とネガティブな態度という2つの大きな態度差を表わしている。しかし、場面によって、ポジティブかネガティブかははっきり判断できない態度を感じさせる場合もある。この3つの態度を表わす「よ」の機能は、文表現の軟らかさに深く関係している。更に、日本人とタイ人の「よ」の機能認知対照の結果はほぼ同じである。しかし、タイ人のインフォーマント、特に日本語に不慣れなタイ人は、ある点で日本人と違い、「よ」の態度機能を認知している。その結果として、タイ人が不適切に「よ」を使用する場合と、使わない場合があることが推測される。

การศึกษาหน่วยเสริมท้ายประโยค YO - จากการรับรู้ของผู้ฟัง -

วิชดา แก้วเย็น

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการใช้และบทบาทหน้าที่ของ yo ที่ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ โดยให้กลุ่มตัวอย่างชาวญี่ปุ่นเป็นผู้วิจัย ตลอดจนเปรียบเทียบผลการรับรู้ถึงอารมณ์ความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น ผลการศึกษาพบว่าลักษณะการใช้ yo แบบพื้นฐานคือใช้ในการถ่ายทอดข้อมูลที่ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังยังไม่ทราบ นอกจากนี้ yo ยังมีบทบาทในการแสดงท่าทีอารมณ์ต่างๆ ใน 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือท่าที่เชิงบวกและท่าที่เชิงลบ แต่อาจก่อให้เกิดการรับรู้ในเชิงก้ำกึ่งได้ในบางครั้ง ซึ่งบทบาทของ yo ที่ทำให้เกิดการรับรู้ในลักษณะต่างๆ นี้สัมพันธ์กับบทบาทของ yo ที่มีต่อระดับความนุ่มนวลของถ้อยความในประโยคด้วย อย่างไรก็ตามข้อความเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรับรู้บทบาทของ yo สำหรับผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น พบว่ามีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน แต่มีความแตกต่างบางประการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคนไทยโดยเฉพาะคนที่ไม่คุ้นเคยกับการใช้ภาษาญี่ปุ่นอาจใช้หรือไม่ใช้ yo อย่างไม่เหมาะสมได้